CE S'A PETRECUT LA VIENA

Condițiile puse de axă. — In fața unei alternative. — Cuvântarea d-lui ministru Valer Pop

Copleșit de emoție și de durere mă adresez tuturor Românilor și mai ales Românilor din întreg cuprinsul Ardealului, pentru a le spune tot ce s'a petrecut în ultimele săptămâni, în măsura în care se poate spune și trebuie să fie spus.

Am reprezentat România și am fost chemat să susțin dreptatea cauzei sale la conferința dela Turnu-Severin, unde s'au ciocnit excesivitatea revendicărilor teritoriale maghiare cu dârzenia dreptății românești. Ungaria ne-a cerut, în afară de județul Făgăraș, de județul Sibiu, de părți neinsemnate din Târnava și Alba, în afară de județul Hunedoara și de Banat, situate la miază-zi de Mureș, tot restul Ardealului, cu două puternice capete de poduri la sud de Arad, deci mai mult decât două treimi din trupul Ardealului, 69.000 km. pătrați, cu 2.200.000 de Români de sânge.

Am opus în numele României din prima clipă nu numai un categoric „non possumus", ci am accentuat că, atâta vreme, cât există o Românie, o armată română și o națiune românească, precum și dreptate în lume, nu putem admite existența unui litigiu teritorial cu Ungaria și îndreptățirea unor revendicări de această natură din partea Ungariei față de România.

România a recunoscut că, datorită interpenetrațiunii celor două popoare, creiată prin vitregia istoriei în dauna noastră, poate fi între noi o problemă etnică de examinat și de soluționat, fiind de dorit ca într'o Românie omogenă să fie la un loc toți Românii și numai Românii, după cum într'o Ungarie deasemenea omogenă ar trebui să-și găsească adăpost toți Ungurii și numai Ungurii.

La Turnu-Severin România a declarat că este gata să examineze, în spirit de înțelegere, această problemă, dacă Ungaria în mod prealabil și irevocabil va fi acceptat acest principiu etnic, abandonând principiul revizionismului teritorial.

Am avut adânca mulțumire sufletească de a fi putut fi, până la urmă, întruchiparea intransigenței, dârjeniei și mândriei românești întemeiată pe dreptate, așa după cum se cuvine reprezentantului unei nații ce și-a plătit cu prisosință, prin suferințe milenare și jertfe nenumărate, înfăptuirea unității sale naționale și politice. Negocierile cu Ungaria au luat sfârșit fără ca România să se fi clintit depe poziția acestei intransigențe și fără să fi făcut vreo propunere de cedări teritoriale.

NĂDEJDILE PUSE IN ARBITRAJUL DELA VIENA

A urmat, la câteva zile numai, invitarea d-lui Mihail Manoilescu, ministrul Afacerilor străine al României din partea puterilor Axei la Viena în scopul expunerii documentate a tezei românești. Am fost desemnat ca delegat al României pentru a susține și apăra alături de d. ministru Manoilescu și la Viena dreptatea cauzei românești. Cu câtă înfrigurare am complectat în mai puțin de 24 ore documentarea atât de vastă ce ne stătea la dispoziție pentru demonstrarea cauzei sfinte a României! Câte nădejdi nu am legat de putința desvoltării dreptății românești cu aceeaș intransigență, dârjenie și mândrie, ca și la Turnu Severin, de astă dată însă în fața puterilor Axei, în fața lumii întregi? Câte perspective de reală satisfacțiune pentru Țară nu ne promitea certitudinea că toată acțiunea de propagandă făcută în 22 de ani de Ungaria, toate argumentele meșteșugit ticluite, toate denaturările istorice și etnice vânturate peste țări și mări vor fi spulberate de noi, de astădată în fața întregei lumi, odată pentru totdeauna? Nimic nu s'a ales din toate aceste nădejdi.

La Viena am găsit o stare de lucruri cu totul alta decât la care ne puteam aștepta. Plecat ca delegat al României la Viena am devenit un simplu observator, pentru a se păstra paritatea de reprezentare cu Ungaria. Singurul reprezentant autorizat al României care a mai rămas astfel, nici el nu a avut putința de a susține și desvolta în fond teza românească.

IN FAȚA ALTERNATIVEI

La Viena, România a fost pusă exclusiv în fața alternativei de a accepta sau de a nu accepta un arbitraj al puterilor Axei, fără rezerve și fără condiții.

Pentru ca Țara să-și poată da seama de ceeace trebuia să fie alegerea României în fața acestei alternative, trebuie să se spună fără înconjur că alegerea era în realitate o alegere în fața alternativei de a fi sau a nu fi. Intr'o cumpănă stătea România eventual redusă teritorialicește și etnicește până la limita indicată de măsura maximă a revendicărilor teritoriale maghiare cunoscute de noi la Turnu-Severin, însă cu frontierele sale noui garantate fără rezerve și fără echivoc contra oricui, de către cele mai mari puteri militare ale lumii; în cealaltă cumpănă era zădărnicia unei lupte nu pe viață și pe moarte, ci numai pe moarte, a rezistenței oricât de eroice și de desnădăjduite a unui neam călit prin suferințe și sacrificii, care însă, în urma întinderii generalizate a amenințărilor, ducea în mod inexorabil la desființarea totală a Statului Român și, mai mult decât atât, la distrugerea structurii organice a neamului, a ceeace este mai indispensabil ființei și refacerii unui neam, a sufletului său însuși.

ACCEPTAREA

Ce alegere trebuia făcută în fața acestei alternative? La această întrebare vreau să răspund. Aș putea spune că nu am reprezentat România, că nu am luat eu hotărirea și că personal nu am semnat nimic în numele Țării mele. Toate acestea însă ar fi meschinării și nu ar constitui un răspuns la întrebarea pusă. Deaceia, deplin conștient de răspunderea morală ce îmi asum în fața istoriei și în deplină cunoștință de cauză, după ce am aflat, am văzut și cunoscut totul, este de datoria mea să spun Țării întregi răspicat și fără ezitare, ceeace nu mi-a fost dat să exprim în clipa luării hotăririi: dacă soarta Țării mele ar fi fost pusă în mâinile mele, atunci când trebuia făcută alegerea în fața alternativei dela Viena, și aș fi avut îndrituirea și îndatorirea ca eu însumi să iau hotărirea fatală, aș fi zis „Da, accept arbitrajul în condițiile propuse", chiar dacă aș fi știut cu toată certitudinea că această hotărire a mea mă va costa viața.

Mai mult, oricine ar fi fost în aceiaș situațiune ar fi trebuit să ia aceeaș hotărire pentru a nu fi strivit de osânda veacurilor ce vor să vină.

Consumatum est. Am pierdut circa 42.000 km. pătrați din pământul sfânt al Ardealului cu peste 1.200.000 de Români de sânge. Nu e clipa să ne punem întrebarea dacă totul așa trebuia să se petreacă și dacă nu se puteau oare îndruma destinele României pe alte cărări, care să ocolească primejdiile Scillei și Caribdei. Nu, nu e clipa. Poate va veni odată.

„SA TRAGEM INVAȚĂMINTELE ERORILOR SAVARȘITE"

Acum, dragostea de neam și simțul datoriei ne cer altceva. Să tragem toate învățămintele unor erori săvârșite timp de 22 de ani; să facem un legământ sfânt, care niciodată să nu fie călcat: România în viitor să nu mai facă niciodată politică de sentimentalism sau de romantism, ci să se lase condusă numai și numai de interesele sale proprii, de acel sacru egoism național care singur chezășuește viitorul unui stat și al unui neam.

Să ștergem deci lacrămile ce curg șiroaie pe obrajii noștri, să ne încordăm hotărirea și voința până la paroxism, să ne apucăm de lucru constructiv și regenerator, din prima clipă să ne strângem rândurile într'o România mai mică decât aceia a idealului național împlinit, însă considerabil mai mare și ca teritoriu și ca număr de Români, decât aceia care în 1916 a pornit la desrobirea tuturor Românilor.

La adăpostul integrității și inviolabilității granițelor ce ne-au rămas, dar mai ales și mai presus de toate sub scutul vredniciei noastre proprii și a calităților noastre tradiționale în sfârșit descătușate, să fim nu numai făuritorii unei Românii noui mai solide, mai reale și mai sănătoase decât în trecutul apropiat ci și chezășia ființei și desvoltării firești a tuturor fraților noștri de sânge de peste hotare.

Numai așa vor bate inimile de dincolo și de dincoace de hotare, în acelaș ritm, numai așa vom fi una în gândire și simțire, numai astfel limba, legea și conștiința națională vor rămâne în ființă și vor fi dătătoare de viață pe toate plaiurile locuite de Români.

Uniți în jurul Regelui, simbol al României veșnice și nepieritoare, numai cu prețul acestor hotărâri și străduinți se vor împărtăși iarăși și deapururi toți Românii din acelaș potir al unității românești desăvârșite.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Universitatea Ardealului

de OCTAV ONICESCU

A venit momentul să întoarcem toate gândurile noastre spre Instituțiile de bază ale vieții Statului nostru.

Universiatea Ardealului, așezată până azi la Cluj, este pentru noi o astfel de Instituție.

A căpătat acest drept prin jertfa ce-i puneau la temelie întemeietorii, prin mândria cu care lumea românească de pretutindeni urmărea desvoltarea și viața ei. Și-a întărit acest drept și l'a făcut etern prin geniul învățaților care au lucrat sub acoperișul ei, în Institutele și Bibliotecile sale, al profesorilor care au dat fiilor Ardealului înțelegerea românească a dreptului, a istoriei a științelor pozitive, a culturei și vieții în genere.

In această Universitate, Știința limbii române a ieșit îmbogățită cu incomparabilul tezaur pe care-l reprezintă Atlasul lingvistic. In această Universitate cunoașterea istoriei pământului nostru, a arheologiei ca și a artei sale populare au făcut progrese decisive.

Această Universitate ne-a dat modele de clinici în care Știința medicală cea mai înaltă nu era simplă învățătură de catedră ci act viu, complect valorificat și controlat în laboratorul vieții însăși.

Publicațiile Științifice ale acestei Universități și-au câștigat renume în toate centrele științifice ale lumii. E destul să pomenesc aici „Mathematica" către care îmi va fi iertat că merg de preferință gândurile mele.

Universitatea aceasta este o Unitate a cărei funcție constructivă specifică în cadrele vieții spirituale românești se afirmă în fiecare zi mai puternică. Ea nu trebuie întreruptă în existența ei nici o zi.

Statul nostru să vie însfârșit la înțelegerea adevărată a rostului Universităților și, *pentru Ardeal*, pentru suferința lui și a noastră tuturor să lase astăzi de-oparte prejudecățile cele vechi care l-au făcut să uite ce este, cu adevărat, Universitatea, generatoare de idealuri.

Să aalegem, deci, pentrucă așa ne silesc vremurile, o nouă așezare Universității Ardelene, fără a-i întrerupe viața nici un moment, fără a-i atinge unitatea nici cu gândurile cele mai bune ale noastre.

Numai două reședințe pot intra în discuție: Sibiul și Aradul.

Timișoara are, în chip natural, misiunea de a primi Academia Comercială alături de Școala sa Politechnică.

Sibiul este central. El ar atrage, în chip natural, și copii ai Olteniei.

Aradul, post înaintat al expansiunei românești spre Apus ar fi mai ușor organizat românește pentru a fi în plină măsură să poarte misiunea ce i s'ar încredința.

Așezând-o în noua reședință sânt necesare anume revizuiri ale politicei Statului nostru față de Universitate. Va trebui să dăm acestei Universități a Ardealului libertatea de viață care-i trebuie pentru a-și realiza în plină lumină idealurile, pentru a valorifica toate puterile românești, toate aspirațiile, toate veleitățile nației noastre în transpunerea lor în lumea spiritului și a culturei.

Acum, măcar, să lăsăm de-oparte simetriile și uniformitatea în organizare.

Ele sânt moștenire a raționalismului abstract care a făcut destule ravagii. Să înțelegem că fiecare Universitate are ființa proprie, misiunea proprie, o formă de existență stabilită din viața însă-și, din influența personalităților care au trăit în ea. Inchizând, ca un nucleu necesar, acea schemă de organizare necesară compunerii diferitelor certificate profesionale, fiecare din Universități are dincolo de această schemă o ființă care merită întreaga noastră grijă.

Universitatea aceasta să capete deci, ea, printr'o lege a ei organică, proprie, o organizare izvorâtă pe deoparte din viața ei de până acum iar pe de alta de misiunea ce ea va căpăta.

Să-i dăm Institutele care reprezintă viața însăși a Științei, să sprijinim orice activitate efectivă de cercetare, să înlesnim desvoltarea normală a câmpului ei de activitate, fără artificiale îngrădiri legale. Căci foarte adesea, și împotriva tuturor aparențelor, legea apare în atari împrejurări o arbitrară limitare a legilor supreme ale gândului, ale disciplinei bunei judecăți în slujba dezinteresată a experienței.

Să organizăm viața Studențească-nu după principii de cazarmă, ci în mici și numeroase colegii, și chiar în strânsă legătură cu viața populației în mijlocul căreia se va așeza.

Să dăm, mai presus de orice acestei Universități o conducere nu după criterii electorale, nici după criterii Administrative sau politice, nu după simpatii personale, ci după autoritate și vrednicie în ordinea spirituală.

O conducere care să fie un continuu act de școală, care să aibă autoritate directă și permanentă, care să aibă cuvântul principal și cu răspundere la selecționarea colaboratorilor și să le poată urmări activitatea. O conducere care să solidarizeze cele mai reprezentative puteri spirituale ale Ardealului cu ale întregului românism.

Intr'o epocă când nu pregetăm, cu gând împăcat, să dăm sacrificiului sute de milioane pentru apărarea materială a patrimoniului nostru, să nu stăm o clipă la îndoială pentru a multiplica aceste sacrificii destinate întăririi și poate mântuirii sufletului nostru.

Daunele plătite de Mexic intreprinderilor petrolifere

Mexico, 1 Septembrie (Rador). *Corespondentul agenției DNB transmite:*

Instanțele judiciare s'au pronunțat în chestiunea daunelor ce urmează a fi plătite intreprinderilor petrolifere, expropriate în ziua de 18 Martie 1938.

Guvernul mexican va trebui să plătească suma de 177,6 milioane pesos mexicani pentru bunurile expropriate. Sentința este dată fără drept de apel.

ARDEALUL

de EMIL ISAC

Cuvintele mele le-aș spune și mai frumoase, dacă pot fi mai frumoase cuvintele pe care le rostești românește. Ardealul se cutremură de supărările lui vechi, brazii îi sânt neliniștiți căci au început să fie de-asupra lor umbrele de care au scăpat. Apele Ardealului se freamătă, dar apa curată nu se poate turbura, cum lacrămile nu pot fi tulburi niciodată, cum zimbetul nu poate fi decât veșnic tânăr și proaspăt, ori pe care gură ar răsări. Ardealul, al cărui sân a picurat atâta sânge, pe cărările lui sfinte poartă pași liniștiți ai Românului îngândurat: ce poate fi, bine ori rău pentru neamul care a fost totdeauna bun și cinstit și a învățat să cânte cu pădurea, să muncească răbdător cu vitele și plugurile lui, ca din brazda înmuiată de lacrămile și sudoarea trudei să răsară spicul de aur?...

Ardealul pe care l'a îmbrățișat cu iubirea de mamă țara celor șapte fântâni de aur, se întreabă cu glasul ciocârliei: poate iar să se întunece cerul de blesteme? să îngenuncheze desnădăjduit mușneagul care și-a pierdut toate odraslele și în poarta bisericuțelor de lemn să bată brat dușman, ca să cadă icoanele strămoșești pe pereți, să se frângă praporii pe care i-a purtat rugăciunea credinței, și altarul să-i nărue famenii?

— Ardealule, leagăn de argint care a legat privirea, zâmbetul prunculuț de tâtă, cu nesfârșitul popor de stânci ale Carpaților...

— Ardealule, mătase țesută din visurile Consânzenelor și doină țâșnită din fundul sufletelor scăpoate de roibe! Ardealule, pământ de aur și aur al pământului, izvor de farmece și cuib al celor mai frumoase paseri din lume, Ardealule, care totdeauna ai fost al nostru, al celor, pe care ne-au lăsat Impărații Mari, ca să le rostim la fel graiul, să ducem în pași noștri voința lor, să fim urmașii, care ținem treaz sufletul nemuritor al lui August... Ardealul se cutremură de fiorul așteptărei.

— Ardealule, tu care nu ai decât botezul ardelean și care nu te-ai înstrăinat niciodată, și nu te vei înstrăina niciodată, oricine ar încerca să te necinstească și să te umilească, ori cine să te răpească, oricine să te înșele, oricine să-ți întoarcă plugurile, să-ți alunge căprioarele din codri, să-ți smulgă toată podoaba Carpaților, să-ți molipsească rîurile, să-ți taie arborii, — neamul, care și-a înfrățit cântecul cu al ciocârliei, neamul care-a păstorit în văi și care a stat de veghe în piscul munților, frățin al soarelui meșter, — Ardealul nu este sperlat oricât de îngândurate i-ar fi frunțile....

— N'aveți teamă, frații mei, n'aveți teamă, copii care rîdeți așa cum v'am învățat strămoșii voștri — n'aveți teamă, fecioarelor, care în brîul vostru purtați și azi cea mai fermecătoare floare: busuiocul, n'aveți teamă bunici dulci și moșnegi șugubeți, care în pâinea străiței voastre aveți dospită și azi credința din trecutul trecuturilor nelnvinse: neamul nostru n'a murit niciodată, nu s'a umilit niciodată, și nu se vor răsturna de spaimă turlele, căci noi Ardelenii sântem Români, am fost și rămânem Români, căci ne-au născut părinții noștri ca pe buzele noastre să nu înghețe niciodată cântecul, ori câte furtuni cu grindină ne-ar răsturna zaplazurile înflorite, ori cât ne-ar călca în grădinile noastre laba fiarelor sălbatece — noi nu putem fi de cât ceia ce sântem: Români...

Am primit în casele noastre pe oricine care ne-a venit cu vorbă caldă, am dat scut celui obidit și am șters frunțile drumeților obosiți și am împărțit pâinea, vinul și voia bună cu mulți care nu meritau, dar n'am lăsat și nu vom lăsa, ca în pâinea noastră să fie dospit grâu cu neghină, ca în vinul nostru să fie turnată otrava altora, nu, nu, nu, este cuvântul ce spune azi Ardeleanul, da, da, da, este cuvântul ce dorește împăcarea Ardeleanului-Român, dar în afară de aceste două cuvinte: „da" și „nu", mai este al treilea cuvânt, care spune: **niciodată.** Nu ne sânt de vândut pământurile, nu ne sânt de jertfit horele și cântecele, nu dăm florile, rîurile, sfaturile unchiașilor noștri și rugăciunea bunicelor noastre. Căci am putut fi nenorociți, am putut fi înșelați, chinuiți, am putut fi săraci în bogăția noastră — dar și când am fost slugi am fost stăpâni pe credința noastră și când ne-am făcut stăpâni, am iertat slugilor noastre rele, dar n'am știut și nu știm să dăm ce este mai marea noastră avuție: sufletul nostru ardelean.

Și sufletul acesta a cântcănit în clopotele noastre mici, sufletul românesc a crescut până la piscul cel mai înalt al munților acoperiți de zăpadă — sufletul românesc a îndulcit mierea noastră, ne-a luminat cerul, ne-a întărit glasul, ne-a făcut frumoase fetele noastre, ne-a rotunjit rumen obrazul copilașilor noștri, Ardealul este al nostru, a fost și rămâne al nostru...

Oferim și azi scut în casa noastră celor veniți cu gânduri proaspete și curate, ascultăm îndemnul iscusit al muncei bune, căci și noi vrem să fim alături de neamurile care nu gârbovesc în întunecimea minții — dar nu încercați să ne desvățați de pildele strămoșilor noștri, nu încercați să ne rupeți din pâinea noastră bucata pentru care noi am muncit, și nu încercați niciodată să ne înstrăinați codrii noștri, să ne furați podoaba cântecelor noastre, căci noi nu vom cânta de cât ceia ce ne-au învățat părinții noștri: să privim cu ochii noștri jocul norilor și să mângâiem capul copiilor noștri, cum au mângâiat capul nostru părinții și bunicii noștri când eram noi copii.

Ardealul stă la porțile lui așteptând cu credință, evlavie și iubire și cu dragoste, vremea care bate cu degetul în geamurile noastre. Nu ne-am înfricoșat de furtuni niciodată, oricine va încerca să nu lăudăm pe Domnul în rodul bine cuvântat — vom fi buni, cuviincioși, răbdători, senini și cuminți—dar n'are deavolul atâtea furci, ca să ne sperie, nu este atâta fier în lumea întreagă să ne înlănțuiască voința noastră de-a păzi oile noastre, de-a semăna cu brazde sămânța cea rămas în sacul fermecat al străbunilor noștri, să petrecem cu prapori la vesnica odihnă pe acei căzuți, ca în locul lor să vină botezați de soare și cântec alți mai tari ca ai noștri, mulți, mulți, încât va rebegi gura păcătoasă să ni-i numele; tot mai bine, tot mai tari, tot mai muncitori și iubitori de dragostea sfântului pământ românesc vor fi urmașii noștri care nu sânt de târguială...

Ardealul își iubește mama, și nu vrea o alta vitregă, căci nu vrem să fim decât copiii mamei noastre și părinții străini nu ne vor îndulci niciodată.

Amin!

FII AI ȚĂRII MELE...

Fii ai țării mele, vremile cele mari de restriște iar au sosit, mai amarnice poate decât în alte dăți. Lăsați-vă toate socotelile mărunte, uitați-vă fiecare durerile obișnuite pentru a înțelege durerile și nevoile Neamului. Dela conducători până la cel din urmă fiu al țării, fiți uniți în acelaș gând: binele patriei, căci în el se cuprinde binele și siguranța fiecăruia.

Nu vă lăsați rătăciți de vorbele năvalnice ale celor străini de interesele noastre...

Priviți la acest sfânt pământ de pe tot cuprinsul țării și ascultați de glasul șoptit ce vine din străfundurile lui: sunt glasurile străbunilor noștri de peste veacuri...

A fost hrănit pământul acesta cu sângele și trupurile înaintașilor voștri și sub fiecare pas al vostru tresare o fărâmă din ființa lor.

Fiecare așezare a căminurilor voastre, se sprijină pe piepturile lor viteze, ce au aținut odinioară calea tuturor năvălitorilor, pe cari i-au doborît și alungat. Strămoșii noștri nu s'au dat în lături dela nicio jertfă pentru sfânta lor moșie...

Fiecare fir de iarbă ne poate spune o poveste de muncă grea bine împlinită, fiecare copac secular, își are o legendă și a ascuns sub frunzișul său fruntea atâtor români necăjiți...

Fiecare biserică din țara aceasta înseamnă mărturia unei rugi de nădejde sau de mulțămire către Domnul Dumnezeul părinților noștri, în ceasuri grele.

Cum, toată povestea Neamului nostru, scrisă cu litere de aur în istorie, tot sbuciumul părinților noștri pentru fiecare petec de pământ, toată munca frunților aplecate de fiecare brazdă nu au destul răsunet ca să unească și să întărească toate inimile, spre a face o pavăză tare țării noastre?

Columna lui Traian spune tuturor obârșia unui nobil neam de viteji și atâtea pietre sculptate poartă în ele mărturia trecutului și așezării urmașilor de Dacoromani.

Sânge roman a fost din Moesia până la Tomis și Mircea cel Bătrân a stăpânit Silistra și Durostorul. Daco-romani au fost la Drubeta și Sarmysegetuza, iar din Munții Maramureșului s'a coborît mai târziu Dragoș Voevod și s'a așezat pe plaiurile Moldovei.

Pe moșia dintre Prut și Nistru s'a luptat Ioan Vodă-cel-Cumplit, iar Ștefan-cel-Mare și-a dus plăeșii în lupte la Chilia și Cetatea Albă...

Astăzi poate, trupul său viteaz se agită neștiut, în umbra vechei sale mânăstiri dela Putna și se va fi întrebând unde îi sunt plăeșii ca să spulbere durerile din preajma mormântului său?...

Grigore Ghica Vodă însuși se sbuciumă poate subt glie, simțind o nouă trădare, o nouă răpire a sfântului nostru pământ!

Români de baștină, fii ai țării mele, ridicați frunțile și ascultați de glasul patriei noastre îngrijorate. In ceasuri de grea încercare, ea vă poruncește: fiți uniți, fiți tari, fiți înțelepți și înțelegeți-vă menirea!

Din nou se scrie istoria noroadelor cu foc și cu sânge.

Intindeți brațe vânjoase la hotare și faceți din ele lanțuri de fier și de oțel.

Nu fiți întârziați ca fecioarele din biblie, ci fiți bărbați cu suflet de granit, fiți oameni de ispravă și plini de înțelegere a rostului vremilor.

Subt fiecare pas al nostru de pretutindeni, subt fiecare fir de iarbă, vibrează inimile miilor de strămoși cari ne întreabă și ne socotesc: unde e virtutea trecutului, unde este sufletul căiit care ținea piept tuturor vâltorilor și care din desnădejdi știa să facă cuib pentru nădejdiile viitoare?...

Priviți fii ai țării noastre spre scumpul pământ pe care călcăm: în el s'a scris vitejește toată istoria neamului românesc.

Priviți spre bolta ce se înalță deasupra capetelor noastre, peste plaiurile țării: acolo sus privește spre noi Dumnezeul părinților noștri, care le-a dat lor putere de isbândă în decursul veacurilor.

Prin El vom găsi tăria și unirea sufletelor noastre, în clipele de încercare sau primejdie!

Pătrunși de datoria față de țară, dela cârmuitori până la cârmuiți, trebue să știm, că onoarea noastră, că binele nostru, este în victoria deplină a patriei noastre, asupra tuturor protivnicilor din cale!...

DAHLIA NOUR

La Varna se va inființa un consulat rusesc

Budapesta, 1 Septembrie (Telegraph-Orient). — Se anunță din Sofia că la Varna se va înființa un consulat rusesc.

CUM S'A AJUNS LA ARBITRAJUL DELA VIENA

DECLARAȚIILE D-LUI MIHAIL MANOILESCU

Am arătat ieri, după telegramele oficioase germane și italiene și după declarațiile d-lor Ribbentrop și Ciano, cum s'a ajuns la arbitrajul dela Viena.

Subliniem mai jos, din cuvântarea rostită de d. Manoilescu la postul de radio București, Sâmbătă seara, pasagiile privitoare la cele ce s'au petrecut la Viena și prin care d. Manoilescu arată cum s'a ajuns la arbitraj și cum s'a dat sentința.

„Desigur românii nu vor înțelege cum s'a ajuns la acest rezultat — a spus d. Manoilescu — mai ales dacă vor pune în comparație declarațiile pe care la întoarcerea dela Salzburg și dela Roma le-am făcut întâi eu și apoi d. primministru Gigurtu".

Și după ce precizează că la baza convențiilor dela Salzburg și Roma era realizarea unui schimb de populații cu o cesiune teritorială — **„dar numai exact pe măsura necesară pentru a crea la granița de Nord-Vest a țării un spațiu vital destinat strângerii la un loc a tuturor ungurilor din Transilvania, rămânând ca românii din acelaș spațiu să fie strămutați în interiorul Transilvaniei"** — *d. Manoilescu adaugă:*

„Aceasta și nu alta a fost idela netă și bine precizată cu care ne-am întors noi din călătoria dela finele lui Iulie, ideie pentru acceptarea căreia am și pornit la pregătirea opiniei publice românești".

Și venind la hotărîrea dela Viena, d. Manoilescu spune poporului român că „sentința de la Viena s'a dat însă cu totul pe alte baze".

„Cele două delegațiuni — mai precizează d. Manoilescu, ungară și română, nu au putut deloc lua cuvântul pentru a expune și dezvolta în fond tezele lor".

„Am căutat — mai spune d. Manoilescu — să obținem din partea arbitrilor acceptarea dinainte a pricipiului etnic ca bază exclusivă a delimitărilor teritoriale. Din nenorocire acest lucru nu a fost admis".

D. Manoilescu a mai spus că:

„Arbitrajul a trebuit să se facă. A trebuit să se facă imediat".

De ce? D. Manoilescu arată că nu poate explica totul:

„Imi pare rău — spune d-sa — că nu putem să le explicăm totul și să facem să se înțeleagă totul din aceea ce s'a petrecut la Viena unde noi n'am avut decât simplul rol de a comunica la București o situație care cu toate eforturile noastre, nu se putea schimba, pentru a primi de acolo hotărirea autorizată a guvernului și a Consiliului de Coroană".

Și mai departe d. Manoilescu a adăugat că dacă nu se acceptă alternativa arbitrajului, era o altă altenativă care **„ar fi fost mai gravă fiindcă ar fi pus în cumpănă însăși existența statului românesc sub care ne adăpostim cu toții și la vreme bună și la vreme rea".**

ADEVĂRUL INAINTE DE TOATE

Chestiunea Dobrogei

de ION I. NEDELESCU

Se pare că tratativele de la Craiova, — menite să satisfacă pretențiunile vecinilor noștri bulgarii, formulate în chip atât de cominatoriu tocmai în vremile de aprigă încercare ce străbatem, — se apropie de sfârșitul lor.

Pacea se va așterne deci în curând, între noi, cu prețul ciuntirei încă uneia din provinciile României Unite.

Putem de acea să examinăm astăzi, liniștiți, sine ira et studio, așa zisa „chestiune a Cadrilaterului", fără să mai supărăm pe nimeni și fără să ni se mai obiecteze că stârnim iritări inutile.

De altfel, o asemenea examinare obiectivă și onestă a „chestiunei" chiar se impune fiindcă actul ce se încheie trebuie neapărat să dospească în adevăr deplin și în sinceritate deplină, în interesul ambelor părți.

*

Am semnalat cu alt prilej, — și anume în preajma conciliabulelor ungaro române (v. articolul „Alba Iulia și Trianon") —, eroarea ce stăruia asupra adevăratelor baze ale unirei Transilvaniei cu Patria Mumă.

Ungurii, în special, susțineau că fundamentul juridic al acestei uniri ar fi fost pactul internațional de la Trianon (din 4 Iunie 1920), câtă vreme în realitate plinirea unității naționale române în vadul daco-roman al ființei noastre istorice se datorase, exclusiv, actului de liberă voință și de autodeterminare de la Alba Iulia (din 1 Decembrie 1918).

Discriminarea a fost sesizată la timp, și împărtășită.

Observație asemuitoare cată însă a fi lămurită și pe planul estic al Țării. Fiindcă și în această privință au stăruit — și mai stăruiesc — erori, pe cât de grave pe atât de regretabile.

Prima eroare este tot de ordin internațional; și se desprinde din confuzia, voită, ce se face asupra caracterului tratatului de pace încheiat la București în 1913, ca și când acest act — numai acest act — de lichidarea vrăjmășiei sângeroase balcanice, a însemnat ceva decisiv în deslegarea soartei Dobrogei Române.

A doua eroare este de ordin istoric; și se caracterizează prin ignorarea forțată a trecutului acestei provincii.

I.

Măcar în acest ceas, al celor mai dureroase consimțiri și jertfe, să privim adevărul în față:

Tratatul de la București, din 1913, nu s'a referit în mod esențial la raporturile noastre cu bulgarii, ci doar a împăcat soarta lor cu a celorlalți vecini din Peninsula Balcanică.

In ceeace privește Dobrogea Nouă, acest tratat n'a făcut decât să constate și să fixeze că ni se retrocedează, această fărâmă din Țara Românească, prin repararea unei silnicii mai vechi.

Așa că și tratatul de la Versailles din 1919, ce a desăvârșit pe cel din 1913, dela București, n'a constituit decât un instrument de consfințire a acestei retrocesiuni.

Ambele tratate au reparat însă, așa cum am arătat mai sus, o veche nedreptate ce ni s'a făcut în trecutul nu prea îndepărtat: este vorba de tratatul de pace dela Berlin, din 1878.

La încheierea acelei păci — după înfrângerea expansiunei politice a Turciei asupra țărilor creștine — Rusia, care arbitra soarta țărilor răsăritene, a recunoscut României hotare din Gurile Dunării și până în latura definită de revărsarea populațiilor turce, cu minoritate infimă bulgară: Varna-Rasgrad-Rusciuk.

Ni se cerea, în schimb, Basarabia meridională și maritimă, deși era românească.

Dar România, pururi leală, n'a primit târgul. A rezistat tuturor injoncțiunilor. Și — plătind greu cerbicia ei, cinstită — a pierdut ce i se cuvenea, din Dobrogea Românească, a voevodului Dobrotici (veac. XIV), din Dobrogea lui Mircea cel Bătrân (veac. XV), din Dobrogea ruptă mai apoi de Turci, chiar sub Mircea Vodă, recunoscându-i-se (la 1878) numai jumătate dintr'insa, adică până pe linia Silistra-Mangalia.

Tratatul din Berlin, înjumătățitor de drepturi, constituie astfel isvorul de recunoașteri internaționale a caracterului românesc al Dobrogei integrale; tratatul din București a fost doar un act reparator; iar tratatul de la Versailles se vădește a fi fost, pur și simplu, un titlu confirmător de hotare.

In aceste condițiuni este incontestabil, prin urmare, că pactul inițial din 1878, — pecetluit de marele om de stat al înălțării Germaniei, Bismark, — n'a „răpit" Dobrogea de la bulgari pentru prea luminosul motiv că această Dobroge n'a aparținut niciodată Bulgariei și n'a fost cândva bulgară, nici din punct de vedere etnic (ca populație locuitoare dominantă numericește), nici din punct de vedere politic (ca stăpânire).

Noi am redobândit-o de la cei cari o cotropiseră și stăpâniseră secular, de la turci; și cari, potrivit sistemului lor de colonizare a țărilor invadate, au așezat pe aceste meleaguri masse musulmane, ce au dăinuit până în zilele noastre (când au fost împinse spre repatriere prin noua politică turcă a populației).

Să fim deci de acord: Dobrogea, și cea dijmuită în 1878 (până la Mangalia-Silistra) și cea pe sfântă dreptate restituită nouă în 1913, n'a fost țară bulgărească.

Niciodată.

Intr'o lucrare, interesantă și plină de actualitate, „Dobrogea, terre roumaine" a d-lui Al. Ciorănescu, se citau documente temeinice etnografice din cari se învederează că în preajma Unirei Principatelor Române, Dobrogea toată cuprindea 30,8% Români și numai 10% bulgari; în vreme ce Guillaume Lejan, ceva mai târziu, atestă că populația bulgară de aci nu forma... „qu'une très faible minorité".

II

Dar — Doamne! — cine nu cunoaște azi tâlcul descoperirilor arheologice din adâncurile pământului nostru dobrogean?

Regii daci, acum două mii de ani, coborau vara la ei acasă pe malurile mării, în Balcic și pe valea Batovei.

Romanii și-au așternut, ca urmare, stăpânirea lor exact pe această regiune, până în deltă, prin care se scurgeau, mai târziu, corăbiile lui Justinian, până la Giurgiu (Teodoropolis) și Calafat (spre cătrănire).

Dar chiar mai înainte: Scythia Minor a alcătuit peste țara aceasta o singură unitate perfect omogenă și veacuri deărândul nealterată de nici o contra facere.

Năvăliri peste năvăliri s'au tot scurs asupră-i.

Era de altfel o „pălnie" prin care hoardele trecătoare și-au putut afla calea, așa cum se învață chiar și în cărțile de învățătură elementară, și române și bulgare.

E firesc, de aceea, că elementele alogene ce s'au răzletit, s'au regrupat și iar s'au fărâmat, peste glia generoasă dobrogeană, și-au prins căteodată pe aci vad vremelnic.

„Talpa" a rămas totuși întotdeauna aceiaș; aceiaș pe care o mărturisesc mormintele ce răsar la tot pasul de sub brazde; aceiaș pe care o glăsuiesc statisticile; aceiaș pe care au plămădit-o strămoșii noștri, în două milenii: românească.

*

Cum se poate vorbi atunci de o Dobroge bulgară, pe care noi — noi românii cari de alungul secolelor n'am tras niciodată din avutul altui neam — am fi luat-o bulgarilor?!

Cum se poate admite ca în acest ceas amarnic, când ni se cere trup din trupul țării și sânde din sângele ei, pentru promovarea unei prietenii și bune vecinătăți, să se afirme, măcar în treacăt, că suntem constrânși să înapoiem ceeace am luat cândva cu japca?

Evident, este de neîngăduit, — în prim rând pentru că este grosolan de fals.

Tocmai de aceea am ținut de a noastră datorie să precizăm că dacă apropierea româno-bulgară cere neapărat să fie săvârșită cu prețul unei stîrbiri de prestigiu și de teritoriu, nici o clipă însă să nu uite că acesta este adevărul adevărat în privința caracterului românesc al Dobrogei noastre române.

Condițiile de admitere in facultățile politechnicei Regele Carol II București

Admiterea în diferitele facultăți ale politechnicei din București și anume: facultatea de construcții, mecanică și electricitate, mine și metalurgie, chimie industrială, silvicultură, agronomie și facultatea de arhitectură se face pe bază de concurs pe facultăți, în conformitate cu regulamentul fiecărei facultăți și în limita numărului de locuri fixat mai dinainte.

Concursul cuprinde 4 probe și începe la 7 Oct. a. c.

Candidații vor fi supuși în prealabil unui examen medical eliminatoriu.

Pentru a fi înscriși la concurs candidații vor depune o cerere tip de înscriere dela 16 Sept. la 5 Oct. a. c.; la cerere vor anexa următoarele acte: diploma da bacalaureat; certificatul de naționalitate; extractul de naștere; dovada de satisfacerea obligațiilor relative la instrucția premilitară.

Taxa de concurs este de 1000 lei, afară de facultățile de silvicultură și agronomie unde taxa este de 500 lei.

Pentru informațiuni, înscrieri, formulare de înscriere etc., privind fac. de agronomie se vor adresa decanatului facultății din b-dul Mărăști nr. 59.

Pentru fac. de arhitectură înscrierile se fac la secretariatul fac., în str. Louis Barthou (biserica Enei) nr. 3 Taxa de înscriere se plătește la Casa de Depuneri, iar recipisa se depune la secretariatul facultății, împreună cu cererea de înscriere.

Pentru toate celelalte facultăți înscrierile și informațiunile se primesc la secretariatul politechnic